

Locuina't'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

o in

Strat'a tragatorului [Lő-
vésztotoza], Nr. 5.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decatu numai de corespun-
dinti regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune

Pre trei lune . . . 3 fl. v.

Pre șase lune . . . 6 „ „

Pre anulu intregu . . . 12 „ „

Pentru Romanii :

Pre anulu intregu 30 Fr. = 30 Lei n

„ 6 lune 16 „ = 16 „ „

„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru inserțiune :

10 or. de linia, si 30 or. taxa tim

brale pentru fiecare-care publica-

tiune separatu. In loculu deschiu

20 or. de linia.

Unu esemplariu costa 10 cr.

A p e l u

cătra toti Romanii !

Gimnasiulu romanu greco-orientalu d'in Bra-
du, in comitatulu Zarandului, deschisu la anulu
1869, si in care s'a terminatu cursulu scolasticu
in acestu anu 1872 cu 4 clase, este in pe-
riclu d'a se inchide d'in lips'a speselor
de intretinere, de substintia materlala ;

pentru că starea materiale a fondului seu,
consis'ente d'in posesiunea Mihaleni, ce abie
aduce unu venitu de 1000 fl. v. a. la anu, nu
ajunge de a acoperi recerintiele ;

pentru că, mai de parte, percentele obligatiu-
niloru de statu de anulu 1854, — unificate acum,
ce aducu anualminte unu venitu de 2.444 fl., in
anulu viitoriu 1873 si 1874 vinu a fi absorbite
de statu, că-ei oficiile financiari, cu aprobatiunea
ministeriului ung. reg. de finantie, au decretatu a
se luă taes'a de competintie si de timbru pentru
transcrierea pre numele fondului gimnasialu a
memoratorulu obligatiuni, donate acelu-a-si de că-
tra comunele d'in cottulu Zarandu, ér' acésta taes'a
se urca la sum'a de 4242 fl. v. a., prin urmare
absorbe aproape tote cametele obligatiuniloru de
statu, calculate pre 2 ani, si acésta fără a consu-
ná chiaru cu legea positiva.

D'in acésta se vede, că gimnasiulu gr. or.
romanu d'in Bradu, dupa o essistintia abie de trei
ani, a ajunsu in necesitate de a fi inchisu, d'in-
tr'o cauza absolutu neindependinte de la noi, ci
emanata d'in inim'a parintesculu guvernulu, — o
aparitiune fără parchia in timpulu culturai popo-
lorulu !

In asfelu de trista situatiune aflandu-ne prin
atins'a mesura a guvernulu tierai, apelamu la ze-
lulu si patronagiulu romanimei de pretotindeni,
că se ni ajute a delaturá acestu periclu, se nu la-
se a se stinge lumin'a, carea a inceputu a revarsá
radie binefacutorie pentru poporulu nostru, si cul-
tura peste totu !

Apelamu la toti romanii de inima, că se con-
curga cu ajutoriele loru binevoitorie, că se pote-
mu deveni in pusetiunea d'a refuși grelele taese de
4242 fl. v. a. ce ni s'a impusu, si că se nu se im-
pedece urmarea cursulu scol. 1872/3 alu gimna-
siulu nostru !

Ajutoriele maritimose ne rogamu se se tra-
mita adresate dlui Georgiu Secula, advo-
catu si epitropu alu fondulu gimnasialu in Baia-
de-Crisiu, (Körösbánya,) comitatulu Zaran-
dului.

Representanti'a gimnasiulu
gr. or. romanu d'in Bradu.

Pest'a, 19./31. aug., 1872.

Actiunea Ungariei fű transpusa d'ille d'in
urma cu totulu la Vien'a, de-ora-ce in consiliile
ministeriale, tiente acolo sub presiedinti'a Majes-
tăti Sale, se decise definitivu in privinti'a deschi-
derii dietei unguresci si a procederii ulterioare a
ministeriului. Cu acésta ocaziune grabimu a luá
si noi notitia despre scirile ce se stracurara până
acuma in publicitate cu privire la decisiunile
amintite mai susu — de-si rezultatulu acestoru
consultări se va cunoște numai d'in testulu dis-
cursulu de tron, de care ne desparte numai
câte-va d'ille. Relativu la discursulu de tron,
statoritu definitivu in numitulu consiliu, aflamu,
că acestu actu de statu ar' fi redactatu astu-feliu
incătu elu ar' multimi si pre partit'a liberale.
Altu-cum prin acésta inca nu e d'isu multu, mai al-
su daca engetamu, că discursulu de tron d'in 1869
ne-a indreptatitu la cele mai mari sperantie, si,
dorere, cătu de pucine s'au realizatu d'in ele ! Mai
de parte se d'ice, că discursulu de tron va aminti
cu pondu deosebitu proiectele financiare, si in spe-
cie va accentuá impacarea cu banc'a natiunale,
promitiendu una resolvere multumitoria pentru
Ungaria.

Conformu usulu de mai nainte, siedinti'a pri-
ma a camerei reprezentantiloru se tiene totu-de-
un'a numai a trei a d' după terminulu convocării,

si asié si de asta-data siedinti'a prima se va tiené
numai in 3. sept., cu care ocaziune presiedintele
de etate, dupa constituirea biuroului, va aduce la
cunosciinti'a reprezentantiloru diu'a si or'a deschi-
derii dietei, si totu-una-data va statorí terminulu
siedintiei urmatorie, in carea reprezentantiu voru
immanuá in, persona, notariloru de etate literele
loru credentiunale, éra presiedintele va anuncia
camerei protestele insinuate contr'a alegerii singu-
rateciloru deputati. Dupa presintarea litereloru cre-
dentiunale se redacteza registrulu numeloru depu-
tatiloru presinti in ordine alfabetica, si numele
singuratece se insemna pre bucá i mice de charta.
Indata ce s'a redactatu registrulu, se cetece, si apoi
pre bas'a numerulu reprezentantiloru presiedintele
de etate publica numerulu membriloru cari au a
fi alesi in fia-care sectiune. Dupa aceea se procede
la sortire, si membrii ai caroru nume voru esi
mai antáiu d'in urna, sp. es. 46, formeza sectiune
prima, si asié mai departe, până se alege,
respectiv se constituiescu tote noue sectiunile.
Sectiunile acestea se intrunescu apoi fără amenare,
si si-alegu presiedinti si notarii. Presiedinti alesi
se presinta apoi presiedintelu de etate, care im-
parte fia-carei sectiuni literele credentiunale res-
pective, precum si protestele prezentate contr'a
alegeriloru. Sectiunea a dou'a examineza literele
credentiunale ale sectiunii prime, a trei-a pre ale
sectiunii a dou'a, si asié mai departe, éra sectiunea
prima examineza literele credentiunale ale sectiun-
nii a nou'a. Terminandu sectiunile examinarile, si-
facu raporturile, si daca au presintatu credentiu-
nale neatacate mai multi de diumetate d'in re-
presentanti, camera se constituie si si-alege pres-
iedintele, d'impreuna cu cei-a-lalti membri ai
biuroului. Camera constituita estu-modu va poté
apoi alege numai decatu membrii delegatiunii, prin
urmare inca înainte de desbaterea adresei.

Dupa multa batere de capu, in fine guvernulu
ungurescu si-aflá omulu, pre care are a-lu tramite
la Carlovitiu in calitate de comissariu regescu, si
acésta onore se dede episcopulu d'in Pracaciu, Gru-
ciu. Nu incape deci neci cea mai mica indoieala,
că cu numirea comissariulu si-voru luá inceputulu
si mesurile, despre cari organulu guvernialu „Re-
form'a“ scie a ni relatá urmatoriele : „Comissariu-
lu regescu primesce tota administrarea besericei
serbesci in spiritualibus et temporalibus. Elu va
administrá tote bunurile besericesci, cari prin
urmare se voru luá d'in mánile comissariunii
alesa de congressulu trecut, in fruntea carei-a
stá Mileticiu. Comissariunea acésta va fi dissolvata,
si asié va incetá si influinti'a ei a supr'a scolei.
Contr'a membriloru congressulu, cari detorescu
statulu contributiuni, arende, etc. si cari n'au res-
pectatu contractele de arenda inohaiate cu statu-
lu guvernulu va procede pre callea legii. Mai
multi membri ai Omladinei traiescu adeca d'in
bunurile statulu, d'in cari se inavutiescu, si si-in-
trebuintieza medilocene spre agitári contr'a sta-
tulu. — Acestoru a li se voru subtrage medilo-
cele de agitatie. — Despre una conchiamare
noua a congressulu de-o-cam-data nu pote fi
vorba.“ Acestea sunt cuvintele organulu guverna-
mentalulu, si, prin urmare — potemu afirmá cu
totu dreptulu — intentiunile guvernulu ungurescu,
deci absolutismulu incepe a-si jocá de nou rolulu,
si de asta data in unu statu ce are pretensiunea a
se numi constitutiunale.

Se dice că jidovii se duc d'in Romania.

Lasamu *se urmeze mai la valle, dupa diariile d'in
Romania, raportulu dlui ministru alu affaceriloru straine
cătra Mari'a Sa domnulu, care raportu se si aprobá :

Pré inaltiate Dómne !

Am onore a supune la Inalt'a Marlei Vostre aproba-
tiune aci anessatulu procesu verbale alu consiliulu de mi-
nistri, inchiaiatu in siedinti'a de la 28. iuliu, sub Nr. 4,
prin care, in urm'a propunerii facuta de d. Peixotto, consulu
generalu alu Americi, pentru emigratiunea israelitiloru d'in
Romania, se decide, in acceptarea intrunirii Corpuriloru

legiutorie, că se se libereze pasporturi gratis israelitiloru
lipsiti de midilocene pecuniarie.

Ministru alu affaceriloru straine :

G. Costaforu.

Bucuresci, 8./20. aug. 1872.

Societatea academica romana.

Siedinti'a II. (plenaria) de la 4./16. aug., a. c.

Caragiánu, noulu secret. ad hoc, citeesco
processulu ver. allu siedintiei proced. in carele se
facu — la observatiunea presiedintelu — ore ca-
ri supleniri, dupa cari se autentica.

Presiedintele anuncia sosirea in siedintia a
noulu membru Dr. Anastasiu Fetu, carele este
salutatu cu simpatice acclamatiuni de cătra toti
collegii, cari accurgu a-i stringe man'a. Presiedin-
tele anuncia totodata că recipiendariulu are gat'a
compusu discursulu de receptiune, dar' că nefindu
presentatu — conformu regulamentulu — mai
nainte cu trei lune, nu s'a potutu face despuse-
tiune in privinti'a responsulu, deci invita pre mem-
brii presentu a se dechiará, care ar fi applecatu a
se insarciná cu facerea responsulu dupa usulu
intrudussu, pentru că se se intiellega cu re-
cipiendariulu, si se se apuce numai decatu de
lucru fiindu timpulu si de altmintrea forte scurtu.

Urechia dechiará, că se semte moralmente
indetoratu a face responsulu la discursulu barba-
tulu, carui-a detoresce atátu de multu (se pare
a-i fi fostu si professoriu spriginitoriu la invetiatur-
ra.) Adunarea primesce cu maltumire dechiarati-
unea de insarcinare a Dlui Urechia si presiedin-
tele i-dá manuscriptulu (ce cuprindea discursulu
Dlui Fetu) spre studiare. — Avendu ocaziunea
d'a frundiari prin acestu manuscriptu, dedei, cam
câtea finitu, de unu punctu, allu carui-a cuprinsu
este menitu a ca'acteri yai multu si mai bine
decatu ori ce vorbe infortiate pre barbatulu sciin-
tiiloru si romanulu iubitoriu de innaintarea in
cultura a natiunii salle. Generosa fapta, d'in acellu
punctu este dovada viua despre innaltulu patrio-
tismu allu autoriulu ei, si va suprinde forte pla-
cutu pre cetitori, precum m'a suprinsu pre mine.
De si discursulu si tote celle cuprinse intr'insulu
sunt rezervate pentru prossim'a siedintia publica,
credu totu-si că mi-se va iertá indescretiunea, de alt-
mintrea inca prea naturale diurnalistiloru si prin
urmare de scusat, ce me aflu indemnatu a co-
mitte, divulgandu mai nainte de timpu aceea fapta
nobile si generosa. Ecce cuprinsulu acellu punctu
„D'in modest'a mea avere caseigata cu munca de 25
anni donesu 10,000 — diecie mii lei n. pentru facerea
unei „Charte seientifica a Romaniei“ carea se cuprindia
tote ramurile avutiei nostre geologice, zoologice, bot-
anice si agricole ; in ea se se indice differitele zone,
climate cu plantele ce le caracteriza si cu observatiu-
nile meteorologice pentru fia care judetiu (districtu) in
parte ; assemene : notitie statistice a supr'a popula-
tiunii si a productiunii agricole a fia carei regiuni.
D'in studiulu acestu-a vomu dobandi cunosciinti'a
essacta a minereloru nostre de tote speciele, a
plantelor, a zoologiei si a desvoltării nostre agri-
cole dupa regiuni si a influintiei climei a supr'a
vietiei plantelor si a animaliloru.“ N'am ce se
adaugu decatu numai espressionea recunosciintiei
si a stimei cătra person'a eruditulu barbatu si ve-
teranulu scientiiloru romanesci, apoi — manifes-
tatiunea dorintiei d'a-lu vedé imitatu, că se se adeve-
resca vechi'a sententia classica „Exempla trahunt.“

Dupa acestu incisu, — credemu că preapla-
cutu cetitoriloru romani — trecemu la ordinea
d'illei. Secretariulu gen. citeesco reportulu (avendu-lu
acum gat'a in scrissu, precum se cerusse dupa
usulu d'in anni trecut) urmatoriu :

REPORTULU DELEGATIUNEI

PRESENTATU

SOCIETATEI ACADEMICE

in siedinti'a d'in 3. aug. 1872.

Domniloru membri !

I. In urm'a concursureloru publicate pentru celle mai
bune traductiuni d'in autori classici, parte latini, parte greci,
au incursu 17 manuscripte, classificate, precum urmedia :

1. Patru manuscripte de traducere d'in Cicerone, si a nune: a) Manuscriptulu cu devis'a: Caritate et benevolentia civium septum esse oportet, non armis (Cic. or. pol. II. 43); b) Manuscriptulu cu devis'a: Optimus est enim orator, qui dicendo animos audientium et docet, et delectat, et permovet; c) Manuscriptulu cu devis'a: per varios casus, per tot discrimina rerum tendimus in Latium; d) Manuscriptulu cu devis'a: ostile, ostile, quanto sei difficile! si pochi sono quelli che se ne curino.

2. Cinci manuscripte de traductiune d'in Sallustiu cu devisele urmatorie: a) Res boie stau in clipea ochiului (Mironu Costinu); b) In primis arduum videtur res gestas scribere (Sallustiu); c) Virtus recludens immeritis mori Coelum negata tentat iter via (Horat); d) Majorum gloria posteris quasi lumen (Sal. J.); e) Acti labores jucundi.

3. Trei manuscripte de traductiune d'in Titu Liviu cu devisele: a) Varia vitae commutabilisque estratio, vaga volubilisque fortuna; b) Potius esse quam videri; c) Es blieb nichts übrig als sich zu fügen und den neuen Hasz zu dem alten schlagend ihn sorgfältig zu sammeln und zu sparen dies letzte Capital einer gemiszhandelten Nation (Mommsen).

4. Trei manuscripte de traductiune d'in vietia lui Cicerone de Plutarchu cu urmatoriile devise: a) Palmam, qui meruit, ferat; b) Sit apud te honor antiquitatis; c) *Πρότων δέ σε δόμοισι παρακολουθεῖν* (Epict.), si: *Ὅς ἂν τὰ ονόματα εἰδῆ, εἴσεται τὰ πράγματα* (Plat.)

5. Cinci manuscripte d'in Iovianu cu devis'a: Virtus romana;

6. In fine unu manuscriptu de traductiune d'in Dione Cassiu, cu devis'a: *γνώθι σεαυτόν*.

Pentru prob'a a unu septele autoriu d'in cei pusi in concursu, adeca d'in Dionisiu Alicarnasseu, n'a intratu nici unu manuscriptu.

E de speratu, că pentru multe, daca nu pentru tote, d'in aceste siesse incercări, se voru aflá concurenti, cari sê obtiena votu favorabile de la comisiunea insarcinata a cercetá aceste incercări: in acêsta supositiune se cere de urgentia facerea si votarea unui regulamentu, care sê preveda, modulu de essecutare allu art. 8. 9. d'in regulamentul pentru traducerea si publicarea autoriloru classici in limba romana.

II. Cella proiectate a se tipari in cursulu anului incetatu, s'au si tiparitu, adeca:

1. Manuale de statutele si regulamentele societatei cu unu conspectu de miscarea personalului acelei-a-si societati pâna in annulu incetatu.

2. Comentariile lui Iuliu Cesare de Bellulu gallicu.

3. Testulu originale latinu allu opului lui Cantemiru intitulatu: „Descriptio Moldaviae“; pentru publicarea ulterioare a operelor lui Cantemiru, delegatiunea a procuratu Domnului Papiu manuscriptulu ce se aflá in biblioteca d'in Blasiu; nu a potutu inse aflá unu medilocu de a intrá in relatiuni cu Berolinulu, că sê capete si de aci notițiile necesarie la acellu-a-si scopu.

4. Annalile sesiunei anului 1871, intr'unu senguru volumu: că-ci, de-si in mentionat'a sesiune s'a luat decisiunea, că discursurile de receptiune cu responsurile lor, cumu si dissertatiunile ce aru presentá membrii actuali ai societatei si alti barbati de littere si de scientie, sê se tiparesca in altu volumu despartitu de cellu ce are sê coprenda numai procesele verbali alle siedintelor unei sesiuni; totu-si delegatiunea nu a crediutu, că in una a dou'a parte a annaliloru pre annulu incetatu ar' poté bene figurá unu senguru cuventu de receptiune cu responsulu sen. Prin essact'a implinire a oblegatiunei prescrite in regulamentul votatu in sesiunea trecuta, membrii actuali voru dá, nu ne indoimu, materi'a ceruta pentru realizarea cestei de a dou'a parte a annaliloru. Pâna acum inse de la nimenea nu s'a primitu scoire despre vre-una asemenea lucrare, carei-a dupa prescriptiunile regulamentului, că sê se pota tipari, ar' cautá sê se dea lectura in sinulu societatei s'au a unei-a d'in sectiunile salle. Se pote că membrii, cari nu au fostu presenti lá siedintiele sesiunei trecute, sê fia aflatu tardiu despre despusetiunile mentionatului regulamentu: că-ci societatea pentru nici unulu d'in regulamentele salle nu a despusu, că delegatiunea sa sê comunice in parte si formale fia-carni membru testulu unui regulamentu d'in nou votatu; daca societatea crede, că asemenea formalitate n'ar fi de prisosu, n'are de cătu sê iêe una decisiune in acestu intiellesu. Se pote inca si mai multu, ca invetiati si litteratii romani, cari nu-su inca membri ai societatei academice, dara cari aru fi apti si despusi a comunicá societatei tractate ca acellea, ce aru fi se formidie a dou'a parte a annaliloru unui annu, sê nu aiba nici una cunoscentia de despusetiunile regulamentelor, prin cari columnele annaliloru se deschidu pentru veri-ce lucrare serioasa a veri-carni invetiati si litteratu romanu. Pentru acêst'a delegatiunea crede că ar' fi bine, daca se invoesce si societatea, sê se colliga tote despusetiunile attentorie de acestu punctu si sê li se dea cea mai intinsa publicitate prin tote organele celle mai respandite in tierrele romane. — Membriilor actuali d'in nou numiti delegatiunea a facutu la tempu si formale, cu-

noscutu, că usulu societatei cere, că fia-care d'in ei sê pronuncie unu discursu de receptiune, rogandu-i totu de-una-data că de tempuriu sê comunice si delegatiunei lucrurile lor, spre a se poté luá mesura pentru responsurile cu cari au sê se intempene assemerea discursuri; dara si la acêsta invitare formale nu s'a prinitu responsu de cătu de la Dlu A. Fetu, care in iniu trecutu a anunciatu, că si-a preparatu cuventulu de receptiune, ce vre sê pronuncie in acêsta sesiune; nu a inaintatu inse delegatiunei si testulu discursului insu-si, si de acea nu s'a potutu luá pâna acum nici una mesura pentru responsu la acestu discursu. De la prea sant'a sa episcopulu Dunaxi de diosu, Melchisedecu, delegatiunea cu mare parere de reu, care va fi semtita, nu ne indoimu, de tota societatea, a prinitu cererea de a fi desccareatu de sarcin'a de membru actualu, ce, pentru motive de sanitate, nu ar' mai poté portá, promittendu inse că pre alte căi va fi totu-de-un'a paratu a da totu concursulu sêu societatei academice; despre acêsta benevoitoria despusetiune cătra societate, prea sant'a sa ni a data, in cursulu acestui annu, probe cu fapt'a, procurandu unu numeru de abonati la Dictionariu si facundu bibliotecei societatei daru de doue esemplarie d'in interessantea si pretios'a sa scriere a supr'a Lipovenismului. Delegatiunea asiê dara crede a fi fidele interprete allu sentimentului unanimu allu societatei, propunendu a se invitá eminentele prelatu, episcopulu Dunarei de diosu, sê accepte sarcin'a de membru onorariu si correspondentu allu societatei academice romane.

5. D'in lucrarea lessicografica s'au publicatu trei-dieci si cinci de colle in siepte fascicule de căte cinci colle, si a nune doue fascicule de glossariu si cinci de dictionariu, atâtea prin urmare căte se poteau tipari cu allocatiunea prevediuta in bugetu pentru acêsta lucrare: că-ci de-si allocatiunea bugetaria prevede tiparirea a 40 de colle in cursulu anului, inse d'in acea-si summa delegatiunea a cautatu sê respunda anticipatu una parte d'in remuneratiune acelloru Dni colaboratori, alle caroru lucrari nu s'au tiparitu si nu se poteau tipari in cursulu acestui annu, dara cari, in virtutea conclusului luat in sesiunea trecuta, aveau dreptulu a reclamá anticipatu una parte de remuneratiune ce li se cuvene pentru lucrarea lor. Asiê dara, pentru ce nu s'a inceputu, cum se decisese, tiparirea dictionariului d'in doue locuri, se esplica prin acêsta singura impregiurare a lipsei de fondu allocatu, fara sê mai adaugemu, că applicarea unei asemenea mesura, chiaru candu amu despune de fonduri, ar' intempiná in practica difficultati appropie invincibili. Appellulu de abonamentu la dictionariu a avutu resultatu destullu de satisfac utoriu: listele inapoiate pâna acum, cari facu mai numai a trei-a parte d'in celle impar-tite, dau unu numeru de mai cinci sute de abonati, si prin urmare una summa rotunda de 10,000 de lei de incasatu in cursulu annulu incetatu, că diumetate de pretiu allu acestoru abonamente; si una summa totu atátu de mare de incasatu in cursulu annulu urmatoriu că alta diumetate a pretiului acelloru-asi abonamente, asiê in cătu in bugetulu annulu urmatoriu, la art. venitureloru d'in vendiarea numai a dictionariului, se va poté inscrie summa de lei 20,000. In computarele annulu incetatu summa de bani prensi si incassati d'in vendiarea dictionariului figuredia mai mica, adeca in cifra de lei 8,600, totu-si cu multu superioare cellei de lei 1500, ce se prevedea prin bugetulu annulu incetatu, că au sê se incassadie d'in vendiarea cărtiloru, pre candu banii d'in vendiarea altoru cărți tiparite de societate abiê se urca la modest'a summa de lei 275. Daca incassările facute d'in abonamente la dictionariu in cursulu annulu incetatu nu se suie, cum s'ar asteptá cine-va dupa numerulu abonatoriloru, cellu pucinu la cifra de la 10,000, caus'a este, că pre de una parte unu numeru de abonamente au fostu pâna acum numai annunciate, fara sê se fi tramissu si pretiulu abonamentului, éra pre de alt'a, că la unele abonamente s'a scadiutu pretiulu numai la diumetate: in acestu d'in urma casu s'a aflatu delegatiunea cu cererea baronului Ursu, presedente allu comitetului unei circumscripțiuni de scole primarie in cerculu Fagarasiului, care a reclamatu in favorea acelloru scole abonamente cu unu pretiu mai scadiutu; delegatiunea a crediutu, că in favorea scoleloru primarie se cadea sê accepte acêsta cerere, si nu se indouesce că societatea se va uní cu delegatiunea asupr'a acestui punctu: cereri de asseminea natura s'au mai facutu, si satisfacerea loru spendiura si de la votulu societatei. — De cestiunea dictionariului se tiene si cererea ce a facutu D-nu Ispirescu de a se tipari cu spesele societatei unu micu dictionariu de terminii speciali in artea tipografica.

6. Nu s'a potutu inse tipari diplom'a, asupr'a carei-a s'a luat unu conclusu in sesiunea trecuta, pentru că summa ceruta pentru modelulu presentatu delegatiunei de cătra comisiunea insarcinata cu acêsta lucrare, éra asiê de mare, încâfu nu se poté accoperi d'in paragrafulu speseloru extraordinarie; apoi de alte paragrafe nu se poté despune.

Cu tote acestea delegatiunea nu a lipsitu de a comunicá, prin anume adrese, fia-carni-a d'in cei 28 de membri allesti in sesiunea trecuta numirea sa de membru onorariu seu correspondentu. De la cei mai multi membri onorari, mai allestu straini, s'au primitu responsuri affirmative si plene de multiamiri cătra societate. Asiê d'in strainii numiti membri onorari ai societatei au responsu Domnii: 1. Charles de Linas, 2. cav. G. Biondelli, 3. cav. B. Capellini, 4. A. Ubicini, 5. E. Egger, 6. com. F. de Lasteyrie, 7. Lord Stanley, 8. Ern. Desjardins, 9. com. A. Uwarow; n'au res-

punsu Domnii: 1. Fr. Bock, 2. Philarète Châles, baron Ad. d'Avril, 4. W. Fröhner, 5. Adrien de Longperrier, precum neci Domnii Monlau si I. I. Steenstrup, numiti membri onorari inca d'in sesiunea annulu 1870, candu li s'a notificatu, dara neci atunci nu au responsu, si crediendu-se, că pote nu au intiellesu testulu romanescu allu adresei, li s'a facutu si a dou'a notificatiune si cu testu francesu.

D'intre romanii numiti membri onorari, au responsu cu multiamiri pentru societate Domnii: 1. C. Cretulescu, 2. P. Vasiciu; n'au responsu inse Domnii: 1. Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Siaguna, 2. P. Campianu 3. G. Policiu; éra Domnii: 1. P. Campianu, 2. P. Cuciureanu, 3. G. Ioanide au responsu declinandu onorea ce li s'a facutu de societate. In fine d'in Romanii numiti membri correspondenti, au responsu affirmativu si cu multiamiri Domnii: 1. P. Vasiciu, 2. Gabr. Popu, 3. Ioanne Moldovanu; n'au responsu Domnii: I. Ioanescu, Gr. Stefanescu, C. F. Robescu, Dr. M. G. Obedenariu.

In respectulu membriloru onorari cari nu au datu nici unu responsu, nu e nemica de dissu: Societatea prin asseminea allegeri solve unu tributulu de respectu cuventu mariloru illustratiuni litterarie si scientifice, si acêsta fara nici una restrictiune sêu conditiune, remanendu la delicateti'a numitului a respunde sen nu cu multiamiri la votulu societatei; nu se pote inse dice totu atátu si despre membrii correspondenti: pentru acesti-a, dupa parerea delegatiunei, cei ce i propunu la alegerea Societatei ar' cautá mai antáiu se se assecure de acceptarea celloru propusi.

Veri-cum inse e necesariu unu regulamentu care se preveda ce lucrari si in ce conditiuni sê se cera de la membrii correspondenti: numai asiê s'ar poté demostrá necessitatea de a immulti assemeni membri la fia-care sesiune a Societatei.

III. Starea materiale si financiaria a Societatei se va vedé mai lamuritu d'in tabellele detaiate allatarate pre langa acestu reportu, si a nune: liste de cărțile cumparate si donate in cursulu annulu incetatu, si tabelle de compturi, margindu-ne aci a observá inca urmatoriile:

1. Ministeriulu culteioru si instructiunei a destinatu pentru usulu societatei doue camere in planulu de diosu alu Universitatei.

2. Pentru marirea sêu cellu pucinu restabilirea subventiinei d'in partea guvernului nu s'a potutu face nemica, ci pentru annulu 1873 s'a trecutu si votatu modest'a summa de lei 10,000.

3. Onorabilele domnu commembri, P. Poenariu, a donatu societatei diurn'a sa de membru allu delegatiunei in summa de lei 235 pentru mobiliariulu bibliotecei.

4. Parentele Protosingelu Melchisedecu Radeanu, preutu la seminariulu Socola, a facutu cunoscutu delegatiunei, că vré a doná societatei patru sute de galbeni No. 400 galb., cu restrictiune inse de a se bucurá, pre cătu va mai traí, de folosele acestei summe, cerendu totu-de-una-data, ce conditiuni utili i s'aru poté offeri de societate. Delegatiunea a responsu, că nu i s'ar offeri alte folose de cătu celle ce trage si d'insa d'in alte fonduri alle salle, si că aceste procentu i se potu responde regulatu in doue semestru, sub reserva inse de aprobarea societatei. Parentele Protosingelu a declarat, că se multiamesce si cu aceste conditiuni.

5. Intre donatiunile, cu cari s'a inavntitu bibliotecei societatei figuredia, cum s' vede d'in listele allaturate, si doue lade cu documente, donate de Donnu A. I. Ghica, documente cari, d'in lipsa de tempu materiale, nu s'au potutu inca cercetá, regulá si clasificá.

6. Presiedintele societatei pentru studiulu limbeloru romane de la Montpellier a cerutu, că societatea nostra sê tramita acelei societati căte unu esemplariu d'in tipariturele salle, promittendu, că societatea de Montpellier nu numai va analisá si annunciá, in revist'a sa, tipariturele nostre, ci inca va tramite si ea societatei nostre esemplarie d'in tote tipariturele salle.

7. D'in celle espuse si mai vertosu d'in compturele allaturate se va vedé, că essercitulu annulu incetatu presenta unu escedente destullu de insemnatu, si că acestu escedente se va marí mai multu prin incassaren d'in vendiarea cărtiloru, mai vertosu si in speciale d'in vendiarea dictionariului; cu tote acestea, atátu acestu escedente, cătu si celle alte fontane de venifure, fiendu destinate la urmarirea si realizarea de scopuri speciali, resultu, că medilocelle materiali, de cari despune societatea, nu se potu aplicá decătu la explorarea unei parti a campului deschisu lucratoru salle, pre candu alte parti forte importanti alle acellui-asi campu cauta sê remana, cu mare dauna, in completa nelucrare: nu vomu dice nemicu despre lips'a de mediloco pecuniarie necesarie la lucrurile sectiuniloru, istorica si scientifica; dara chiaru spesele, ce necessita manipularea adunarei societatei in sesiunea generale nu se mai potu accoperi cu subventiunea, d'in care se accoperira pâna acum. Toti membrii cuoscu degiá, că acêsta strimtorare a fostu principalele motivu, care a indemnatu pre delegatiune a cere cu insistintia, că toti membrii se propere a vení se iêe parte la siedintiele sesiuni presente.

Presiedinte: A. T. Laurianu.

P. Poenariu.

V. A. Urechia.

Secretariu generale: J. C. Massimu.

Hodosiu propune a se tipari acestu reportu, si a se distribui membriloru, ca si in anii tr. apoi pentru essaminarea lui a se numi trei comisiuni un'a pântru partea administrativa; alt'a pentru partea financiara si a treia pentru cercetarea stării bibliotecei. Propunerea fiindu adoptata se alessera, pentru cercetarea părții administrative: Romanu, Sionu, Caragianu, — pentru partea financiara: Baritiu, Hodosiu, Aurelianu; — ptru biblioteca: Papiu, Odobescu, Titu. Dupa acest'a presedintele presentedia si citește urmatoriulu programmu despre lucrările, cu cari are a se ocupă societatea in sessiunea annului curente:

1. Deschiderea sesiunii anului 1872.
2. Numirea comisiunii pentru cercetarea reportului secret. gen.
3. Numirea comisiunii pentru cercetara com-pururilor.
4. Numirea com. pentru cerc. bibliotecei.
5. Numirea p. com. cerc. manuscriptelor.
6. Cetirea reportului comisiunii de la Nr. 2.
7. " " " " " " Nr. 3.
8. Presentarea "bugetului" pre an. 1872/3 si desbaterea lui.
9. Desbaterea formei externe a Diplomelor societatii tr. rom. (costulu lor.)
10. Cetirea discursurilor de receptiune.
11. Cetirea respunsurilor la discursurile de receptiune.
12. Reportulu comisiunii Nr. 4.
13. Pissarea siedintieloru publice.
14. Desbaterea asup'ra lucrurilor de pusu la concursu pentru anii viitori.
15. Desbarea a sup'ra publicatiunii opereloru lui „Cantemiru.“
16. Desbaterea a sup'ra noueloru scripte alle strainiloru in respectulu Romaniloru (cu tendintie inimice Rloru).
17. Allegerea membriloru Delegatiunii.
18. Allegerea officieloru Sectiuniloru.
19. Allegerea de noui membri ai societatii.
20. Propunerea Parintelui Melchisedecu Radeanu (donulu de 4.700 lei n.)

D'in cestiunile de mai susu soc adopta a se pune la ord. dillei pentru sied. de luni, 7. aug. a. c. urmatoriile:

1. Tienerea siedintiei publice.
2. Cestiunea Diplomelor.
3. Propunerea parintelui Radeanu.
4. Nou'a tendintia (s'eu mai bine vechi'a tendentia reinnoita) a literaturii straine in respectulu Rloru.

Siedintia se redica la 5 ore dupa amdi., cea viitoria se annuncia pentru 7. aug. la 1 ora d'in di, era diu'a de mane — sambeta — lucredia in parte comisiunile cu cercetarea manuscriptelor de traductiune a autoriloru publicati la concursu.

Cuventulu de deschidere

alu dlui presedinte alu Asociatiunii **Ladislau Basiliu Poppu**, cetitu cu ocaziunea adunarei generale dela Sabesiu, tienuta in 5-6 aug. 1872.

(Pine.)^{*)}

XX. In adunarea gen. dela Fagarasiu 1871 nu s'a intemplat ce-va mai memorabilu in ceea ce priveste dispuzetionile adunărilor gen. cu privire la promoverea scopuriloru Asoc., esceptandu numai conclusulu adusu la propunerea dlui cons. E. Macelariu, ca adeca la impartirea stipendiiloru se se adauga clausula, ca: „stipendiati se oblega pria reversu, ca dupa absolvirea studiiloru voru servi in patria, incatu voru afla postu corespondentioru.“

Tote aceste dispuzetionii si mesure, ddloru, le a luatu Asociatiunea, resp. adunările gen. si comitetele ei cu cea mai buna intentiune, precum si cu celu mai curatu zelu de a inainta prosperarea Asociatiunii; in tote lucrările Asociatiunii in totu decursulu aloru 10 ani a domniitu cea mai buna armonia intre membrii Asociatiunii, resp. a adunărilor gen. si a comitetului, asie catu abstragundu de la câte-va expectatiuni mai multe de dosu provenite d'in gelosia confesionala, ca adeca la conferirea stipendiiloru s'ar preferi cutare confesiune, precum de alta parte, ca d'in venitarile Asoc. se remuneră omenii de cutare confesiune — abstragundu, d'icu, de la aceste, cari nici candu nu au patrunsu in publicitate, negresitu pentru ca nu au avutu nici unu temei — tote afacerile Asociatiunii atatu prin adunările ei gen., catu si prin comitetu, s'au stabilitu si efepuitu in cea mai buna cointelegere si spre multumirea totoruru-a!

Unu singuru tonu disarmoniosu si potu dice dorerosu s'a auditu in decursulu celoru 10 ani, care a turburatu animeloru binesimfătorii si i-a intristatu!

Mi pare ren, ddloru, dar' sum silitu se atingu acasta corda disarmoniosa si se sulevezu o cestiune s'eu causa, pre care s'i-a enunțiatu verdictulu seu adunarea gen. respectiva,

sum silitu pentru ca sum detoriu problemei mele ce mi-am propusu, a vi presentă dloru o icona chiara si fidela a activitatei Asociatiunii, — in tote direptiunile! — acelu tonu dorerosu s'a auditu in adunarea gen. de la Fagarasiu.

Sciti bine, ddloru, ca in statutele Asoc. e proveditu (§. 33.), ca Asociatiunea se aiba foiea sa periodica.

Dupa siepte ani de d'ile adunarea gen. (de la Clusiu) decretăza edarea foiei, si cu efepuirea decisului insarcinăza comitetulu Asoc. Acestui-a i succede a satisfacere conclusului adunarei gen. si respective a statutelor Asociatiunii; cu 1. ian. 1868 a inceputu a aparé foiea Asociatiunii sub numirea „Transilvania.“ Redactiunea foiei Asoc. dupa §. 16. d'in statutele Asoc. s'a concreditu secretariului ei primariu dlui G. Baritiu, (care dupa cum credu eu, chiaru cu respectu la acasta dispuzetione a §-lui 16. s'a alesu la tote adunările gen. de secretariu I., socotindulu ca pre celu mai aptu si mai aplecatu a se cuprinde cu redactarea foiei). Asociatiunea, si cu ea d. Redactoru a trebuitu se credia, ca membrii Asociatiunii pre temeiulu obligatiunii, care li se impune in § 35 alu statutelor, voru subministră pentru foia materialu de ajunsu corespondentioru scopuriloru Asociatiunii, adeca nu numai a literaturii, ci si a culturai poporului romanu, — s'a insielatu inse atatu Asociatiunea, catu si Redactorulu, — acestu-a nu a avutu ce redactă, s'eu numai forte pucinu, — prin urmare mai ca nici nu a redactatu, ci a totu scrisu si era scrisu mai numai singuru singurelu pentru foie, ca se aiba ce tipari in ea, se nu o dea afara in bianca! Firesce, ca elu a scrisu despre materie si lucruri, la cari s'a priceputu si despre cari a trebuitu se presupuna, ca inteligentia romana va trage folosulu spiritalu d'in ele — neabatendu-se nici candu la materie cari nu s'ar tiené de sfer'a activitatei Asociatiunii! ba d'in contra s'a tienutu strinsu de conclusulu adunarei gen. d'in Sibiu, dupa care foiea periodica, ce va esfi pre spesele Asociatiunii are se se ocupe per eminentiam — cu publicarea de documente istorice in originalu si in traductiune.

Precum am d'isu Redactorulu nu aveă ce redactă, ci elu scrieă — la multi li-au placutu scrierile Redactorului, la unii s'ar vedé, ca nu li-au placutu, s'ar paré ca chiaru la acei-a, cari nici ca le au cetitu —! Si ce au facutu acum'a acei domni, caroru-a nu li-a placutu materialulu d'in „Transilvania“ s'eu cari nici ca l'au cetitu? an subministratu dara ei materialu mai bunu, mai corespondentioru scopuriloru Asociatiunii? au facutu dora propunere, ca se se tiparésca in foiea Asociatiunii materie si lucruri dupa placulu si gustulu lor, d'in cari se pota trage si ei folosu spiritalu? — an dora au doveditu s'eu baremu afirmatu, ca Redactorulu a indositu articlii mai corespondentioru scopului foiei si a tiparitu de ai sei de cei fara folosu spiritalu? ori ca au facutu motiune si au staruitu, ca se se concredă redigerea foiei altui redactoriu mai aptu? nemicu d'intre tote aceste, ddloru, ci puru si simplu au propusu se incete foiea, se i se ascunda sorele acelu organu alu Asociatiunii, care de o parte este chiamatu a respandé lumina, era de alt'a a fi unu semnu vederatu despre esistintia si activitatea Asociatiunii! d'in motivu, ddloru, ca „prin edarea foiei nu numai nu s'a adusu nici unu venitu fondului Asoc., ci d'in contra pre totu anulu deficitu — si pentru ca foiea dupa cum se redigéza de presentu, se citește pre pucinu si prin urmare nu avemu nici folosulu spiritalu de la ea.“

Abstragundu, ddloru, de la aceea, ca intentiunea Asoc. nici candu nu au potutu fi a edă o foia ca se speculeze la venitu si folosu in bani, pentru ca Asoc. nu e institutu de specula in bani, — daca domni propunetori intr'adeveru au fostu de parere, ca foiea nu se redige bine, — ca nu se trage folosu spiritalu d'in ea, si ca nu se citește, ore nu eia mai corespondentioru scopului — Asociatiunii ca se propuna si se ni arete mediu-locele, cum s'ar poté incungiuă acele rele si a se preface foia Asoc., in aceea ce ar' trebui se fia dupa parerea dumnia-loru! ér nu ca se o suprima. Deci se me erte domnii acei-a, cari s'au incercatu a suprima foia Asociatiunii, daca voui crede, ca au fostu in ratecire, s'eu ca me voui indof, ca ei au purcesu d'in zelu curatu de a inainta scopurile Asociatiunii — de ceriulu ca astfelu de incercări se nu se mai faca, astfelu de tonuri disarmoniose si dorerosu se nu se mai audia in midiuolocu nostru!

Vinu acum'a, ddloru, a vi insfra productele literarie ale membriloru Asociat, ca effusu alu activitatei Asociatiunii nostre!

Loculu primu in respectulu acestu-a i se cuvine, ddloru! secretariulu I alu Asociatiunii, dlui G. Baritiu. Pre langa discursurile sale escelenti dela adun. gen. II despre artele frumose cu aplecare loru la cerintiele poporului romanu; de la adunarea gen. a V: „despre sciintiele tehnice“, despre care se serie in actele acelei adunări gen., ca „poterea cuvintelor si logie'a argumentelor dlui Baritiu a rapitu cu sine publiculu ascultatoriu; — de la adunarea IX: „despre educatiunea femeiloru la natiunea romanescă“, care se termina cu citarea memorabililoru cuvinte ale lui Napoleon I.: „Venitoriulu unui copila este totu-de-un'a fapt'a mamei sale“, si ale lui Aimé-Martin: „Doue-dieci de volumi nu ar' ajunge spre a aduná tote esemplele mari de injurintia mamei, d'in câte se infaciesidia memoriei nostre“ pre langa aceste, meritulu dlui secretariu I e tesaurulu nationalu ce contienu aceste doue volumi grele, — „Transilvania“ foia Asociatiunii in cursu de patru ani — totu felulu de scrieri

si documente esite si trecute prin pen'a neobositulu nostru secretariu I. — totu atatea monumente ale activitatei literarie a lui si prin elu a Asociatiunii!

Cu productele loru literarie au venitu intru ajutoriulu si promoverea scopuriloru Asociatiunii mai incolo urmatoriui domni:

La adunarea gen. d'in Brasiovu degiă fericitu in Domnulu prof. si directoru gimn. G. Munteanu cu disertatiunea sa: „despre ortografia cu litere si modalitatea purificarei limbei rom.“, totu dela acea adunare marele nostru filologu d. T. Cipariu cu disertatiunea sa „despre limb'a si literatur'a romana“; totu de atunci protopopulu d. I. Petricu „despre cultur'a vermiloru de matasa.“

Cav. I. Puscariu a substernutu pre langa unu discursu purcesu d'in anima curatu romana unu „Album“ s'eu conscriere a mai multu de 200 familie nobile romane d'in Austria, oferindu-lu Asociatiunii, si indetorandu-se a lucră in directiunea acasta si mai incolo fara pregetu. La adun. gen. d'in Blasiu vicariulu gr. cat. d. I. Antonelli despre „poporulu romanu in constitutiune“. La adunarea gen. d'in Hategu d. protopopu I. V. Rusu „despre romanii d'in Dacia aureliane de pre tempulu imp. Aurelianu pana la subjugarea loru prin turci in secululu alu XV“. La adunarea gen. d'in Abrudu d. can. Tim. Cipariu despre „tablele cerate.“ D. adv. I. Gozmanu „insemnari d'in dreptulu roman.“ D. vic. I. Antonelli „poporulu romanu in constitutiune“, ca continuare la discursulu tienutu la adunarea III si D. Dr. Iosifu Hodosiu totu atunci cu disertatiunea sa „despre istoria dreptului roman.“ La adunarea gen. d'in Alb'a-Iulia d. T. Cipariu „despre ortografia si principiulu etimologicu.“

D. Dr. Hodosiu despre „istoria literaturii italiene.“ D. protop. I. V. Rusu despre „moravurile, datinele si referintiele sociale ale vechiloru romani in generalu.“ D. adv. Ar. Densusianu cu disertatiunea sa „studie asup'ra poeziei populare romane.“ La adunarea gen. d'in Clusiu d. secr. guv. Lad. Vajda „despre crescerea tinerime si despre midiu-locele, prin cari s'ar poté impedecă seracirea poporului romanu.“ D. prof. Iustinu Popfiu cu disertatiunea sa „o privire fugitiva preste literatur'a romana si lips'a unei istorie critice a literaturii romane.“ D. adv. Dr. Tincu „despre economi'a nationale.“ La adunarea gen. d'in Gherla d. Iustinu Popfiu „memoria lui Andreiu Muresianu.“ D. Ios. Vulcanu „geniulu natiunii.“ D. Ios. Popu „ocupatiunile primitive ale omeniloru si primele inventiuni, cu vre-o câte-va deductiuni la poporulu romanu.“ D. Lad. Vajda cu disertatiunea sa „câte-va cuvinte despre necesitatea de a dá expresiune solemnă a recunoscintei peatru fundatori de scole, etc. si de a conlucrá spre redicarea starei materiali a poporului etc.“, disertatiune, dupa cum ni spune protocolulu acelei adunări, „ascultata cu mare atentiune si primita in mare parte cu strigări sgomotose de „se traiesca.“ La adunarea gen. d'in Siomcut'a-Mare d. protop. I. V. Rusu „despre necesitatea de a ni studiá istoria patriei, d'in punctu de vedere nat.“ D. Ios. Vulcanu „despre poesi'a populare s'eu poporulu romanu in poesi'a sa.“ D. Ales. Buda „despre educatiunea populare.“ D. Iust. Popfiu „despre limba ca conservatori a nationalitatii.“ La adunarea gen. d'in Nasaidu d. I. C. Dragescu „femea studiata d'in punctu de vedere moralu.“ D. Ios. Vulcanu despie „cancetele haiducesci.“

D. Iust. Popfiu „necesitatea culturai nationale“ si D. capitanu c. r. Franc. Mihailasiu „paralele limbistice intre dialectele romane apusene si dialectulu romanu orientale“, cari 2 disertatiuni d'in urma inse d'in lips'a tempului nu s'au fostu cetitu in adunare, nici ca s'au tiparitu pana acum.

In urma la adunarea gen. d'in Fagarasiu d. Dr. Nic. Popu „despre music'a vocale.“ D. prof. I. Popescu „despre cultur'a poporului.“ D. vicariu I. Antonelli: „Monografi'a Fagarasiului.“ D. Ioane D. Petrascu „despre educatiunea poporului.“

Tote aceste disertatiuni s'eu discursuri pline de reminiscentie nationali si de inaltitudine si animare la totu ce e nationelu romanu — au fostu in tote adunările gen. ascultate totu-de-un'a cu cea mai incordata atentiune si intrerupte s'eu urmate de aplause entusiastice.

Prin productele loru literarie au mai acursu intru promoverea scopuriloru Asociatiunii ddni si fratii nostri: Stefanu Popu prof. preparand., Sim. Mihali, prof. gimn., Dr. Paulu Vasiciu, insp. scol., Ieronimu Baritiu, Dr. Aureliu Brote, Ioane Antonelli, I. V. Barcianu, A. P. Alexi, Teod. Rosiu, G. Vintila, sergentulu Criste — 11 la numeru, asie dara d'in inteligentia cea numerosa a natiunii nostre numai 11 s'au aflatu, cari au subministratu pentru foi'a Asoc. materialu de redactatu!

Aceste sunt, stralucita adunare generale! rezultatele materiali si intelectuali ale Asociatiunii p. lit. rom. si cult. pop. rom., rezultate, ddloru, de totu frumose si imbucuratorie, decatu cari mai bune, mai alesu cu privire la d'is'a latina „omne initium durum“, nici ca amu potutu speră.

Decatu tote aceste rezultate sunt inse alte rezultate si mai mari ale activitatei Asociatiunii, rezultatele morale, ddloru! rezultate atatu de frumose, si mari, catu nu incapu in ramele s'eu cadrulu iconei, care mi-am propusu a vi o presentă despre activitatea Asociatiunii! Asociatiunea destépta, nutresce si conserva simtiulu nationale; scutesce, cultiva si conserva limb'a, si prin acasta esistintia nationale, — prin insocirea nostra documentamu, ca suntemu demni urmatori ai strabuiloru nostri, despre cari scrie Bonfiniu, ca

*) A se vedé Nrii 86 si 87 ai „Fed.“

„s'au vediatu a se luptá mai multu pentru limba decâtu pentru vietia, adeca mai multu pentru essistinta nazionale decâtu individuala. — Asociatiunea redica si inaltia reputatiunea nationale, cea caduuta inaintea strainilor; in fine Asociatiunea face cá, pãna candu in cele politice suntenu desbinati si in parte inversiunati unii in contra altoru-a, asiè dñcundu pãna la cutite, pãna candu in cele cofessionali suntenu sfasiati si instrainati de cátra olalta pãna la ura nedumerita, aici la sinulu maicei nostre, ascutitele sagetiloru invidiei s'au tempitu. — unde veninulu urei s'a lapedatu afara, aici totu cu acele cuvinte dulci romane ne indulcim, toti suntenu frati, toti mergemu pre aceea-si cale, toti intr'o cointelegere fratiésca cá unu trupu si unu sufletu facemu pasi inainte in literatura si cultura! Asiè legati intru legaturele unitatei nationali vomu ajunge, ddloru, la portulu, la limanulu doritu, la care tindemu prin spriginirea Asociatiunei!

Salutandu-ve, ddloru, cu unu sinceru: bine ati venit, amu onore a dechiará adunarea gener. XII. de deschisa.

D'in Comitatulu Dobãcei, 21. aug. 1872.

Dle Redact. ! Am totu asteptatu cá d'in vre-unu condeiu competente se capetati informatiune despre cele petrecute cu ocasiunea alegerilor de deputati d'in comitatulu nostru — cu majoritate „romanesca“ — claiamare. Inse pãna acuma, mi-se pare, nu ati primitu nice una informatiune despre acelea lucrãri, deci me voiu incercá a vi raportá pre scurtu unele puncte mai principali.

In 8. si 9. iuliu a. c. am avatu dile sgomotose in orasiulu Hid'a, in cerculu superioru au fostu dilele de alegeri. Am avutu 3 candidati, doi fii de baroni si unu fiu de popa romanescu; anume pre: Br. Perényi Aladár de partit'a stanga, b. Báffy György de partit'a dreapta, si advocatulu d'in Gherla d. Augustinu Munteanu, candidatulu majoritatii de partit'a nationala romana.

A reesitu Bánfy, si a trebuitu sè reesa, pentru ce? voiu spune: cá au fostu proviedutu mai bine cu parale. Perényi au cumperatu voturi cu 5 fl., éra Bánfy cu 10—20, ba si cu 50 fl. si mai multu. Vedi, atuncia érá bine in lume, bani destui, beuturi, mancãri de ajunsu in ambe partile. Inse si drept'a a escelatu de minune, a datu bancheturi stralucite, nu au crutiatu nimic'a. Toti érau insufletiti in gradulu superlativu. Vedeai alegatori cu si'l'a adapati si indopati. Oficialii toti, de la comitele supremu pãna la celu d'in urma haiducu solgabraiescu, érau cei mai cumpliti cortesi. Minune! totu-si escesse memorabili nu s'au intemplat, cá-ci alegatorii partitei stange vediendu-se in minoritate, de si la inceputu érau in majoritate, au reteratu care in cátrau, in urma au remasu numai aderintii lui Bánfy, neavendu cu cine a-se incaierá.

Da candidatulu alu treilea? Acelu-a a repasitu, spuna Dsa pentru ce, cá-ci cu unu advocatu, care, cum se scie nice una data nu s'au datu plainicu, nu cutezu a ne prinde in vorba. Pentru ce s'a multumitu tocma inaintea urnei va sef dinsulu mai bine, acum eu cugetu, si toti cei de o panura cu mine, cá si-au implutu pungile, cá-ci altmintrea nu aveá cauza decâtu d'in interessu. Apoi daca a avutu de cugetu a repasi, sè fi repasitu cu o di inainte, atunci majoritatea alegatorilor romani decretá passivitatea si abstinerea totala de la alegeri, si nu aru fi caletoritu de jaba la Hid'a, ci romaneau frumosielu pre acasa, candu érá mai bine asi cautá de economi'a casnica. Da asiè s'au facutu de risu si batjocura la lume, cá au datu votu pre parale, si au vendutu reputatiunea la straini, cari acuma ne si batjocurescu, cá-ci acum'a nu avem nice parale nice onore, numai unu tenerelu deputatu, pentru care „Oleum et operam perdidit“, si inchiaiu:

Dèe bunulu Ddieu, sè esímu candu-va d'in acésta stare, inse cu conducatori pre cum i avem pre aicea nu vomu reusi — suntenu invinsi!

A. Cassianu.

VARIETATI.

*. [Foi'a oficiale unguresca] publicá in editiunea sa de la 28 l. c. unu autografu imperatescu cátra cont. Péchy, commissariu regescu in Transsilvania, prin care acestu-a e redicatu d'in postululu seu de pãna acum'a, si desfiintarea commissariatulu se ordona pre finea lui septemvre.

*. (Diurnalele magiare) d'in Clusiu, cari pãna mai de una-di mai cá nu mai aflau margini in a laudá si imbracisá pre fratii nostri activisti, si in a huli pre pasivisti, press'a si barbatiu natiunii, asta-di, dupa alegeri, nu mai dau de hotare a apostrofá si iucriminá cu cuvintele cele mai grele totu pre acei „activisti“ premariti. In „Magyar Polgár“ d. e. dãm de mai multi articuli scrisi la adress'a activistiloru, d'entre cari in unulu, sub titlulu „Cameleoni romani“ si la adress'a „Telegrafulu Romanu“, v. gasc niulu d'in Sabiu, dupa ce li face cameleoniloru mai multe complimente, dorere, nu pre magulitorie, díce intre altele apriatu, cá „activisti“ in facerea confusiunei si a gálceveloru sunt activisti, binele poporulu iase nu li conturba conscientia; cá activisti sunt mai cu sema functionari, cari, daca o pretinde fericirea partidei guvernamen-

tali, ei se facu acivisi, si acolo, unde are sè fia in interesulu partidei guvem. se facu numai decâtu passivisti; adeca totu numai in interessulu guvernulu; cá activisti romani sunt adeverati cameleoni politici, rosii, albu séu verde, la ei e totu un'a etc.

*. (Guvernulu francesu) voiesce a incepe resbellu formale contra betiviloru; spre acestu scopu a elucratu unu proiectu de lege, care prescrie pedepsa aspra pentru toti betivii; conformu acestui proiectu, care chiaru acuma este impartitu intre deputati, toti acei-a, cari se voru gasi beti, voru fi pedepsiti cu 1—5 franci. Acelu-a, care a fostu judecatu pentru betia in trei anni de doue ori, decum-va se imbata a trei'a ora va fi arestatu 6—30 dile si va solvi 16—300 franci; afara de aceea va fi declarat de neaptu pentru esercerea urmatorilor drepturi: 1) dreptulu electoralu; 2) dreptulu de a poté fi alesu; 3) dreptulu de a poté fi juratu; 4) dreptulu de a poté portá arme in cursu de doi anni. Fia-care alegatoriu, care se imbata la alegere, precum si fia-care martoru, juratu, jude séu senatoru comunale, care va fi aflatu betu in officulu seu, va fi pedepsitu, cá si acei-a, cari au fostu judecati de doue ori pentru betia. Legea lovesce in asemene mesura si pre cafanari si cráci mari, cari lasa, cá ospetii loru sè se imbete, séu primescu la sine omeni beti.

*. (Pentru cele 42 catedre de professori) la universitate de Clusiu au concursu pãna acum'a 100 concurenti. Pentru mai multe catedre de la facultatea filosofica n'a concursu inca nimene, éra cei mai multi au concursu pentru facultatea juridica. Pentru facultatea medicala n'au concursu multi, aici inse calitatea concurentiloru, se crede a fi superiora cuantitatii. Suntenu pre curiosi a sef, cá intre cei 100 concurenti cáti sunt romani si pentru cari facultati au concursu.

*. [Una vechia dorintia a romanilor] de cofesiunea gr. cat. d'in dieces'a Oradei-Mari, se pare a se apropiá de realizarea ei. Dupa una scire sosita, parintele episcopu Ionu Popu Selagianu, ar' fi promissu, cá va tiené cátu mai curundu sinodu diecesanu. Scirea acésta va imbucurá pre totu fiulu binesentioriu alu besericei si natiunei nostre romane, díce „Sinulu Romanu“ de-ora-ce numai prin sinode si adunãri cátu mai dese vomu poté electrisá corpulu natiunei nostre, amortitu in urm'a apesãriloru si impilãriloru. In consistoriulu mai de curundu tienutu s'a relatatu cá fondulu diecesanu stá acum d'in sum'a de preste 300.000 fl.

*. [Contra colerei,] care in multe parti iè dimensiuni totu mai mari, Pottenkofer, professoru in Monaco, recomanda urmatoriele: 1] Sustinerea activitatii pielei prin asudare continua. 2] Miroasarea ozonului, unu feliu de mineralu. 3] Brãu umedu pentru ajutorarea mistuirei bune. 4] Miscarea si activitatea corpului. 5] Modu de victiure rationalu si incungurarea mancãrilor stricatiose, cá pome necopte, carnuri putrede etc.

*. (Statistic'a caniloru). In statele unite americane se intretienu 21.000.000 cani. Spesele pentru sustinerea unui cane facu 8 dollari pre annu, asiè dara preste totu 168.000.000 dollari pre annu. In Angli'a, dupa conscriptiunea mai noua, se intretienu 1.118.203 cani. Possorii loru au solvitu 297.573 pundi sterlingi, contributiune de cani, asiè dara 1 1/2 milloni de talleri.

(Bibliografia). In 1. augustu au aparutu nrii 24, 25, 26 27 si 28 ai diuarului „Columna lui Traianu“ redactatu de eruditulu literatoriu B. P. Hasdeu, si contienu tratate pre interesante despre istoria, scientie economice, dreptu, medicina, scientie naturali, poesia, literaturu populara, etc. — Preste câte-va dílle appare de sub pressa si fascior'a II. d'in „Istoria critica a Romaniloru“ de B. P. Hasdeu, editiune de lussu, diece colle, si se pote procurá cu 3 fl. v. a.

„Revista científica“, diuaru pentru vulgarizarea scientieloru naturali si fizice, ce apare in Bucuresci sub redactiunea ddloru P. S. Aurelianu direct. si Gr. Stefanescu profes. in nrii de la 15 iuliu si 1 aug. a. c. contienu mai multe tratate interesante despre zoologia, chimia, economia rurala, medicina populara etc. Acestu diuaru de mare folosu se pote procurá cu 10 lei noi pre siese luue, aparendu in fia-care luna de doue ori. Colectiunea anulii I si II ale „Revistei scientifice“ se afla de vendiare la tote librariile d'in Romani'a.

„Manuale de agricultura“ si „Catechismulu economiei politice“ de P. S. Aurelianu. (Bucuresci. pret. câte 1 leu nou) „Elemente de zoologia“ si „Animalele antidiluviane,“ cu 35 figure litografate de Gr. Stefanescu. (Bucur. pret. câte 2 sfanti.) „Elemente de mineralogia“ partea I. si „Influitia luminei a supr'a vietiei“ de S. C. Mihalescu. (Bucur. pret. câte 4 lei noii) „Aritmetica rationala pentru class'a I si II“ si „Cursu de algebra elementaria“ de El. Angelescu (Bucur. 3 lei n. si 1 leu 25 bani.) „Elemente de fizica“ cu 34 tablouri cu figure litogr. de Em. Bacologlu. (Bucur. 10 lei n.) „Elemente de geometria“ si „Elemente de aritmetica“ de I. M. Melicu. [Iassi, pret. 3 lei 25 bani si 2 l. 80 b.) „Cursu de chimia elementaria“ de P. Poni. [Iassi, pret. 5 lei n.) Tote aceste

opuri se potu procurá si de a dreptulu de la autorii respectivi séu de la librari'a Socecu si G. Ioanidu.

(Musicalia.) La librari'a Petrini in Iassi se afla de vendiare urmatoriele opuri musicale: „Cantece nationali“; „O lacrima“; „Barcarola“; „Imnu nationale romanu“; „Mersu triumfale romanu“ pentru cantu si piano, compuse de d. Franciscu Candella fostu directoru la conservatoriulu de Iassi. — D'in Aradu, de la d. Mircea B. Stanescu, adv. redact. si deput. diet., se pote procurá „Buchetu“-lu, cuadrillu romanescu pentru forte-piann, de dn'a Mari'a Nicora; pretiulu numai 80 cr. v. a.

Sciri electrice.

A t e n' a, 27. aug. Tote diuariele pretindu departarea secretariulu reginei, pre care l'a numitu ministeriulu de esterne rusescu, si amenintia publice cu revolutiune daca nu voru fi indestulite.

Z a g r a b' i' a, 28. aug. Cestiunea slovena s'a ivitu cá cestiune ardente; Slavonienii pretindu departire de cátra Croati'a si unu vice-banu in Esegu.

L o n d' r' a, 28. aug. In Americ'a centrale s'a descoperitu o conjuratiune, care avu de scopu a restorná guvernulu d'in Guatemal'a si Salvadoru; capii conjuratiunii sunt arceiepiscopulu Pinol si jesuitii.

V i e n' a, 29. aug. Se aude, cá guvernulu ungurescu va purcede cu tota severitatea contra serbiloru d'in Ungari'a, cari au participatu la serbatoarea d'in Belgradu, si pre cei ce au luat parte la toasturile, cari tñteau la anessarea serbiloru d'in Ungari'a sudica cátra Serbi'a, i va acúsá pentru tradare de tiera.

P e t r u p o l e, 30. aug. Arestarea mai multoru comerciantii avuti face aici mare sensatiune; se presupune cá afacerea stá in legatura cu cercetãrile a supr'a scopetiloru.

Bursa de Vien'a de la 30. augustu, 1872.

5% metall.	66.50	Londra	109.30
Imprum. nat.	71.65	Argintu	108.50
Sorti d'in 1860	106.40	Galbenu	5.24 1/2
Act. de banc.	89.2.—	Napoleon'd'or	8.73 1/2
Act. inst. crec.	343.60		

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU.

MICHAILE BESANU

advocatu si deputatu dietalu

aduce la cunoascintia onoratulu publicu, cá, resemnandu la postululu, ce l'a ocupatu cá jude suplinte la Tabl'a d'in Pest'a, si-a deschisu

CANCELARI'A ADVOCATIALE

in Pest'a (piati'a casei comitatense Nr. 9.) si primesce insarcinari de apurare, informare si solicitare la Tribunalele de prim'a instantia si la forurile mai innalte in cause processuali civili si criminali; mai departe primesce innaintarea cauzelor de ori-ce natura indreptate cátra ministeriulu reg. alu Ungariei, mediulocesse imprumuturi de bani dela bancele de creditu si spera, cá pracs'a lui de 10 ani cascigata pre terenulu juridicu si concessiunile lui personali voru face posibilu a satisfacere cu acuretate si onestitate totoruru insarcinariloru lui concrediute.

Sifilitic'a si impotentia,

fia vechie séu de curundu nascute,

se voru tratá dupa metodulu homeopaticu de Dr. I. E r n s t, Pest'a, strad'a idoliloru (Göttergasse) nr. 6., etagiulu II., usi'a nr. 15., de la 2—5 ore dupa media-di.

Aceste morburu se trateza a dese ori in modulu celu mai usioru cu dose mari de iodu si argintu viu, si acésta se face numai spre ajungerea unui resultatulu momentanu. Patientii vindecati in modulu acestu-a voru cadé mai curundu séu mai tardiu in morburile c. l. e. mai infricosiate, incãtu inca in aduncele betranetie voru avé dorcre, a suferi greu de consecintiele aceste tratãri usiore si superficiale. Scutu contra acestoru feliu de pericle ofera metodulu de tratãre homeopaticu, care, precum este cunoscutu, nu numai cá vindeca dorerile cele mai invecchite, ci efectulu lui este asiè de binefacatoriu, incãtu nu lasa nice cea mai mica temere de urmãri rele. Diet'a ce se va prescrie este simpla si usioru de tienutu. (7—12)